

Kvarøy Fiskeoppdrett AS

8743 INDRE KVARØY

Adm.enhet: Tildelingsseksjonen
Saksbehandler: Hopsdal Skjetne/Colban
Telefon:
Vår referanse: 16/10760
Deres referanse:
Dato: 02.02.2018

Kvarøy Fiskeoppdrett AS - Avslag på søknad om utviklingstillatelser for konseptet Fish Farm Watch

Vi viser til søknad av 15. august 2016 om fire utviklingstillatelser for utvikling av konseptet «Fish Farm Watch» fra Kvarøy Fiskeoppdrett AS.

Fiskeridirektoratet varslet i brev datert 17.10.2017 at saken ble tatt opp til behandling, og informerte om at søker kunne sende inn eventuelle nye opplysninger i saken. Vi har ikke mottatt svar, og opplysningene i søknaden er derfor lagt til grunn for vår vurdering av saken.

1. Søknaden

Vi legger til grunn at Fish Farm Watch (FFW) er en operasjonell sanntids miljø- og beredskapsplattform. Konseptet er en IT-løsning som sammenstiller innsamlede og modellerte overvåkningsdata i risikobaserte miljøvurderinger, som igjen fører til en eventuell varsling og igangsetting av beredskapstiltak. FFW vil ifølge søker kunne gi styringsmuligheter inn mot gjeldende og fremtidige miljøstandarder/regelverk. Den kan også benyttes av forvaltningen og andre aktører til å undersøke historiske, faktiske og forventede belastninger på resipienten.

For at konseptet skal kunne tas i kommersiell bruk kreves det utvikling og test av følgende tre moduler; tilstandsovervåkningsmodulen, miljørisikoovervåkningsmodulen og risikohåndteringsmodulen.

- **Tilstandsovervåkningsmodulen** er en modul som ifølge søker bygger på barrieretilnærming med et risikobasert overvåkingsprogram for resipienten. Her skal nøkkelvariabler som strøm, salinitet, temperatur, oksygen og vannutskiftning (både sensorer og modeller) måles. Områder som ikke dekkes av sensorer, skal modellene

gi data på. Denne modulen skal også kunne gi høyoppløselige prognoser/varsler som gir mulighet for tidlig identifisering av uønskede tilstander.

- **Miljøovervåkningsmodulen** omfatter kartlegging av potensielle miljømessige konsekvenser. Det skal etableres et måleprogram for miljøpåvirkninger, og i tillegg skal data fra produksjonen og anlegget innhentes. I tillegg kommer data fra eksterne kilder, som for eksempel simuleringsmodeller for lus og informasjon fra offentlige databaser vedrørende fiskefelt, lakseelver og naturressurser. Modulen vil kunne gi en detaljert og fortløpende oversikt over status og varsel for miljøpåvirkning.
- **Risikohåndteringsmodulen** omfatter kartlegging av potensielle nivåer mot tålegrenser og akseptkriterier, og vurdering av hvordan uønsket miljøpåvirkning kan forebygges på en mest mulig effektiv måte. Avhengig av miljøpåvirkning og krav i standarder, vil behov for igangsetting av beredskapsplaner og ulike risikoreduserende tiltak fortløpende vurderes. Dette vil ifølge søker også omfatte rømming, ved at miljølaster kontinuerlig overvåkes og systemet varsler dersom disse kommer opp i et kritisk nivå for anlegget. Beredskapsprosedyrer kan da tre i kraft.

Modulen vil bygge på AIS-basert trafikk- og merdovervåking, kombinert med innføring av sikkerhetssoner. AIS-modulen vil også ha kontroll på eventuelle smittekilder inn til anlegg fra fôr-, brønn- og servicefartøy.

Risikohåndteringsmodulen henter data fra de overnevnte modulene, tiltaksdatabasen og områdespesifikke datakilder.

Prosjektet er delt i tre faser; en utviklingsfase, fulgt av en utstyr- og systeminstallasjonsfase og til slutt en uttestingsfase (testing og operasjonalisering av verktøyet). For å sikre validering av målingene og modelleringene, samt muligheten for å respondere på eventuelle utslag, ønsker Kvarøy Fiskeoppdrett å fremprovosere en viss belastning i anlegget, nærområde og resipienten. Prosjektet er derfor avhengig av dedikerte testfasiliteter som er designet og satt opp for utvikling og testing.

Som en del av test- og valideringsprosessen planlegges tre produksjonssykluser. Formålet er å variere produksjon og miljøbelastninger for å teste og validere FFWs evne til å registrere og om nødvendig, varsle om endringer. På bakgrunn av dette søkes det om fire utviklingstillatelser.

2. Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelse og hjemmel for tildeling finnes i forskrift 22. desember 2004 nr. 1798 om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. Særlige formål (...) Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (...)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

*Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.
(...)*

For at en utviklingstillatelse skal innvilges må det dokumenteres at prosjektet har potensiale til «å utvikle teknologi» som kan «bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor» og som innebærer «betydelig innovasjon» og «betydelige investeringer», jf. laksetildelingsforskriften § 23b.

Selv om det er en forutsetning for å få tildelt utviklingstillatelse at disse vilkårene er oppfylt, medfører ikke dette at søker har rettskrav på å få det. Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelse bygger på en skjønnsmessig, faglig vurdering, jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd, som sier at søker *kan* få tillatelse dersom vilkårene er oppfylt. Dette er også presisert i retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse.¹

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Næring- og fiskeridepartementet, 12.01.2016.

3. Fiskeridirektoratets vurdering

Et av vilkårene for å få tildelt utviklingstillatelse etter laksetildelingsforskriften § 23 b er som nevnt over at prosjektet skal «utvikle teknologi». Det fremgår av retningslinjene til formålsbestemmelsen til akvakulturtillatelse til særlige formål, at utviklingstillatelsene er avgrenset til utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner, og at den ikke omfatter prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr mm. Utviklingstillatelsene er videre begrenset til de store prosjektene som næringen selv ikke kan ta risikoen med å realisere uten at staten bidrar ved tildeling av utviklingstillatelse, og beror som nevnt over på en skjønnsmessig og faglig vurdering.

Nærings- og fiskeridepartementet har stadfestet at vilkåret om å «utvikle teknologi» skal forstås på bakgrunn av retningslinjene og formålet med ordningen om utviklingstillatelse jf. vedtak i klagesak datert 22.11.2017 vedrørende Pure Farming AS og konseptet Welfare Fish Farming. Departementet uttaler i saken at *«utviklingstillatelse er avgrenset til utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner»*.

Departementet har tidligere vurdert det slik at det er et krav om at det må være nær tilknytning til selve produksjonsheten for at konseptet skal være en del av denne ordningen med utviklingstillatelse.² Det er likevel ikke den fysiske tilkoblingen til merdene eller ikke som er avgjørende for om konseptet vurderes å være produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner³.

Spørsmålet i denne saken er om konseptet FFW gjelder utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner, og dermed faller innenfor ordningen med utviklingstillatelse.

Fish Farm Watch er som beskrevet over en ny sanntids dataplattform som skal bidra til å redusere miljøpåvirkningen fra oppdrettsanlegg. Konseptet skal knytte sammen informasjon som innhentes fra fysiske målinger, gjennom modeller og fra offentlige kilder for deretter å analysere dette og varsle/sette i gang beredskapstiltak. Fish Farm Watch skal utvikles for å kunne brukes sammen med kommersiell åpen merdteknologi. Slik Fiskeridirektoratet ser det, er konseptet en IT-løsningen som skal benyttes til å støtte opp om beslutninger knyttet til drift av anlegget, og ikke et system som benyttes direkte til selve produksjonen av fisk. Systemet vil i realiteten være et beslutningsstøttesystem som vil fungere som et supplement til dagens drift.

Dataplattformen skal blant annet hente inn informasjon fra oppdrettsanlegget og områdene rundt, og på denne måten er det en sammenheng mellom den omsøkte teknologien og selve anleggsteknologien. Systemet er likevel ikke direkte brukt i anleggsteknologien, men gir støtte til oppdretter når beslutninger med hensyn til miljøpåvirkning skal tas. Systemet skal varsle oppdretter om ulike situasjoner som inntreffer, og varslene er videre avhengig at de parametre oppdretter på forhånd har lagt inn i systemet. Grensen for når verktøyet varsler

² Nærings- og fiskeridepartementets vedtak datert 3.11.16 - Måsøval Fiskeoppdrett AS.

³ Nærings- og fiskeridepartementets vedtak datert 22.11.17 - Pure Farming AS.

må settes av oppdretter, og det samme gjelder tiltakene som verktøyet skal foreslå. IT-løsningen vil dermed ikke være et system som er knyttet til anlegget på lokaliteten, på annen måte enn at det setter oppdretter i stand til å iverksette preventive tiltak.

Selv om konseptet kan ha potensiale til å bidra til en bedre og mer miljøvennlig produksjon av fisk, medfører dette likevel ikke i seg selv at konseptet faller innenfor ordningen med utviklingstillatelser.

Slik Fiskeridirektoratet vurderer konseptet, er Fish Farm Watch et beslutningsstøttesystem, og omfattes derfor ikke av begrepet produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner. Konseptet oppfyller dermed ikke vilkåret i laksetildelingsforskriften § 23 b om å «utvikle teknologi», og faller utenfor ordningen med utviklingstillatelser. Vi viser i denne sammenheng også til at søkerne ikke har et rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelser, da tildeling av slike tillatelser beror på en skjønnsmessig og faglig vurdering fra Fiskeridirektoratets side.

Til orientering har Fiskeridirektoratet tidligere gitt avslag på en søknad om utviklingstillatelser til et lignende konsept som Fish Farm Watch, jf. vedtak datert 24.2.2017 vedrørende Eide Fjordbruk AS. Søknaden gjaldt et totalkonsept hvor et sentralt moment var en åpen dataplattform som skulle knytte sammen nye sensorer, bøyesystemer og andre datakilder for å skaffe til veie informasjon som ikke brukes eller er tilgjengelig i dag. I tillegg skulle prosjektet bruke autonome farkoster for å samle inn informasjon over større områder, og gi ny innsikt i interaksjon mellom anlegg og miljø. Plattformen ville ifølge søker, gjøre det mulig å behandle og bruke de enorme datamengder som genereres for å avverge kritiske situasjoner og få økt kontroll med næringens utfordringer. Også i denne saken konkluderte Fiskeridirektoratet med at det omsøkte prosjektet ikke gjaldt utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner, og at det dermed ikke oppfylte vilkåret om å «utvikle teknologi». Denne saken er påklaget, og er under behandling.

Ettersom Fiskeridirektoratet har kommet til at prosjektet faller utenfor ordningen med utviklingstillatelser, går vi ikke videre med vurderingen av om prosjektet oppfyller de øvrige vilkårene for tildeling av utviklingstillatelser etter laksetildelingsforskriften § 23b.

4. Vedtak

Etter en vurdering av søknaden har Fiskeridirektoratet kommet frem til at konseptet Fish Farm Watch ikke er omfattet av formålet med ordningen med, jf. laksetildelingsforskriften §§ 22 annet ledd og 23 b første og andre ledd.

Fiskeridirektoratet avslår etter dette søknaden fra Kvarøy Fiskeoppdrett AS om fire utviklingstillatelser til konseptet Fish Farm Watch.

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Se vedlagte orientering.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

akerliste:

Kvarøy Fiskeoppdrett AS

.

8743

INDRE KVARØY

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet

Vedlegg

Klageskjema.doc